

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1925 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om beredande av möjlighet till användande av underparti- och fraktionsbeteckning vid val av kommunal- och stadsfullmäktige m. m.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 84, har herr *Dahl* hemställt, »att riksdagen för sin del ville besluta sådana ändringar i k. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet, i k. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad, i k. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm samt i lagen den 20 juni 1924 om lands- ting, vilka äro erforderliga för beredande av möjlighet till tillämpning vid val av kommunal- och stadsfullmäktige, landstingsmän och elektoror för val till första kammaren, av underparti- och fraktionsbeteckning i överensstämmelse med den anordning, som i fråga om val till riksdagens andra kammare sistlidet år fastställdes».

I motionen har tillika hemställts, att konstitutionsutskottet måtte i lag- text utforma de avsedda bestämmelserna.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt det i förevarande motion väckta förslaget skulle den genom riksdagens beslut år 1924 vid val till riksdagens andra kammare införda anordningen med möjlighet att använda underparti- och fraktionsbeteckning utsträckas att gälla jämväl vid kommunala val och val av elektoror till första kammaren. Då ifrågavarande ändringar i bestämmelserna om valen till andra kammaren helt nyligen genomförts och deras verkningar blott vid ett val hunnit prövas, synes det icke lämpligt att nu införa motsvarande bestämmelser även vid de kom- munala valen och elektorsvalen.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 mars 1925.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: Herrar *von Geijer, Sävström, Strömberg, Hellberg,* Reuterskiöld, David Bergström, G. W. Hansson, Dahl, Larsén, N. J. M. Svensson,* A. W. Johansson, Bäckström, Borg,* K. A. Westman, Andersson i Igelboda,* Björkman i Norrköping, Karlsson i Vadstena, Forssell, Fast* och Almquist i Göteborg.**

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1: av herrar *von Geijer, Dahl, N. J. M. Svensson, Forssell* och *Almquist* i Göteborg.

Enligt vår mening hava erfarenheterna från valen till andra kammaren sistlidet år i avsevärd omfattning bekräftat ändamålsenligheten av bestämmelserna om underpartibeteckning och fraktionsbeteckning.

Det synes önskvärt, att möjlighet beredes till motsvarande tillämpning av nämnda bestämmelser jämväl i fråga om val av elektor för första kammarval samt val till landsting.

Vi hava fördenskull yrkat, att utskottet skulle hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag till ändringar i lagen om val till riksdagen den 26 november 1920 samt i lagen om landsting den 20 juni 1924, i syfte att gällande bestämmelser vid val till andra kammaren om underpartibeteckning och fraktionsbeteckning må vinna tillämpning vid val till elektor för val till första kammaren samt vid val till landsting;

2: av herrar *David Bergström*, *A. W. Johansson* och *Bäckström*, vilka ansett utskottets utlåtande böra vara av följande lydelse:

Enligt det i förevarande motion väckta förslaget skulle den genom 1924 års riksdags beslut införda ordningen med möjlighet att vid val till andra kammaren använda underparti- och fraktionsbeteckning utsträckas att gälla jämväl vid kommunala val och val av elektor till första kammaren.

Att grunda ett beslut i sådan riktning, som motionären ifrågasatt, på erfarenheterna från fjolårets riksdagsval, innan den officiella statistiska redogörelsen för sagda val ännu ens blivit offentliggjord, vore uppenbarligen förhastat. Söker man, oberoende av denna vägledning, utröna, huru berörda nya ordning resulterat i praktiken, torde omdömena därom på sina håll visa sig ganska ogynnsamma.

Skäl synes sålunda ej föreligga att nu ingå på någon närmare prövning av förslaget att på nya områden fullfölja, vad fjolårets riksdag på ett område genomfört. Skulle emellertid spørgsmålet om användande av underparti- och fraktionsbeteckningar vid elektorsval till första kammaren, vid landstingsval och vid andra kommunala val komma upp igen, torde ej vara uteslutet, att erfarenheten ger vid hand, det en åtskillnad kan och bör göras mellan dessa olika slag av val ur den synpunkt, som nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens
åtgärd föranleda;

3: av herr *Björkman* i Norrköping.
